

**INSTYTUT BIOTECHNOLOGII
PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO
im. prof. Wacława Dąbrowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

ZIARNO ŻYTA

ze zbiorów 2020 r.

BADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH ZADANIA 2.

**BADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH ZADANIA 1. : ANALIZA JAKOŚCI SUROWCÓW ROLNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM
ZAGROŻENIA WYSTĄPIENIA SUBSTANCJI SKAŻAJĄCYCH REALIZOWANYCH NA ZLECENIE
MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

fotografia na okładce: Pixabay

ZIARNO ŻYTA

ze zbiorów 2020 r.

Opracował:

dr hab. inż. Marek Roszko, prof. IBPRS

dr hab. inż. Marcin Bryła, prof. IBPRS

Zakład Bezpieczeństwa i Analizy Chemicznej Żywności
Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno – Spożywczego

Państwowy Instytut Badawczy

Warszawa, listopad 2021 r.

BADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH ZADANIA 2.

**BADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH ZADANIA 1. : ANALIZA JAKOŚCI SUROWCÓW ROLNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM
ZAGROŻENIA WYSTĄPIENIA SUBSTANCJI SKAŻAJĄCYCH REALIZOWANYCH NA ZLECENIE
MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

1. Wprowadzenie

Prawo żywnościowe Unii Europejskiej wskazuje jednoznacznie, że dla ochrony zdrowia publicznego konieczne jest zapewnienie warunków, aby żywność nie zawierała zanieczyszczeń w ilościach przekraczających dopuszczalne z punktu widzenia toksykologicznego poziomów.

Jak wskazano w Rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 roku z późniejszymi zmianami w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia publicznego, do obrotu handlowego nie mogą być wprowadzane ani same produkty zawierające zanieczyszczenia w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne poziomy, ani mieszaniny tych produktów z innymi środkami spożywczymi; produkty te nie mogą też być stosowane jako składniki innych środków spożywczych.

W odniesieniu do maksymalnych dopuszczalnych poziomów mykotoksyn i metali w żywności, w tym w zbożach, obowiązuje Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 roku z późniejszymi zmianami, w tym z uzupełniającym je Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1126/2007 z dnia 28 września 2007 roku ustalającym najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych w odniesieniu do mykotoksyn wytwarzanych przez *Fusarium* w kukurydzy i jej przetworach. Wymagania w tym zakresie, dotyczące ziarna zbóż przeznaczonych do celów paszowych ustanawia Dyrektywa 2002/32/EC wraz ze zmianami wprowadzonymi Dyrektywą 2006/77/EC. W kontekście obecności toksyn HT-2 i T-2 w ziarnie zbóż, nie ma regulacji prawnych w zakresie maksymalnych dopuszczalnych zawartości, niemniej jednak w 2013 r. opublikowano Zalecenie Komisji nr 2013/165/UE, w którym zawarto poziomy wskaźnikowe dla sumy toksyn HT-2 i T-2, od których/powyżej których badania powinno się przeprowadzać nad czynnikami związanymi z obecnością toksyn T-2 i HT-2 w ziarnie (poziomy wskaźnikowe nie stanowią poziomów bezpieczeństwa dla paszy i żywności). Maksymalne dopuszczalne pozostałości środków ochrony roślin w ziarnie zbóż wskazano w Rozporządzeniu 396/2005 Komisji Europejskiej z późniejszymi zmianami.

Obecnie europejskie prawo żywnościowe staje się niezwykle restrykcyjne w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Z europejskiego rejestru substancji aktywnych środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania wycofywane są liczne (grupy) substancje. Zmianom ulegają również wskazane w prawie maksymalne dopuszczalne pozostałości dla poszczególnych substancji aktywnych. Tym samym poza etykietowe stosowanie środków ochrony roślin lub stosowane preparatów pochodzących z importu z krajów trzecich może skutkować przekroczeniem maksymalnych dopuszczalnych zawartości. Działania takie mogą stanowić zagrożenie w rozumieniu bezpieczeństwa żywności oraz powodować istotne ryzyko handlowe w obrocie towarowym ziarnem. Wdrażanie założeń strategii Europejskiego Zielonego Ładu zakłada radykalne ograniczenie stosowania środków ochrony roślin w krajach Unii Europejskiej. Należy spodziewać się, że uprawa roślin w przyszłych sezonach wegetacyjnych będzie trudna również w kontekście występowania mykotoksyn w płodach rolnych.

Obecność mykotoksyn stanowi istotny problem w produkcji ziarna zbóż na świecie z uwagi na postępujące zmiany klimatu oraz występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych wpływających na infekcje grzybowe roślin zbożowych. Powyższe zjawisko jest typowe również dla obszaru Polski.

2. Identyfikacja substancji skażających.

2.1. Mykotoksyny

Mykotoksyny są toksycznymi metabolitami grzybów pleśniowych znajduwanymi w różnych produktach spożywczych na całym świecie. W produktach tych, nierzadko znajdujących jest więcej niż jeden związek, co może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywności i zdrowie konsumentów (Juan i in. 2016). Skażenie roślin mykotoksynami ma poważne ekonomiczne konsekwencje dla światowej gospodarki. Szacuje się, że ok. 25% światowej produkcji zbóż i ok. 20% produkcji roślinnej ogółem, może być skażona samymi toksynami grzybów *Fusarium*, a poziom skażenia może różnić się znacznie w zależności od lokalnych warunków geograficznych. Obecność mykotoksyn w żywności i paszach, stwarza więc ogromne ryzyko dla ich bezpieczeństwa.

Mykotoksyny mogą podlegać modyfikacjom na skutek warunków środowiska oraz aktywności organizmów. W literaturze najczęściej uwagi poświęca się roślinnym metabolitom mykotoksyn, powstałym w procesach detoksykacji. Związki z tej grupy często nazywane są „zamaskowanymi mykotoksynami” ponieważ nie są one wykrywalne w rutynowych analizach żywności w kierunku oceny zawartości mykotoksyn. Liczne badania prowadzone w ostatnich latach pozwoliły na odkrycie znacznej liczby nieznanych dotąd pochodnych mykotoksyn. Mnogość tych związków stała się przyczyną prób ich klasyfikacji. Zmodyfikowane mykotoksyny powstałe wskutek degradacji lub trawienia związków macierzystych często cechują się zmniejszoną toksycznością lub nawet nie wykazują żadnych efektów toksycznych. W zależności od mykotoksyny proces ten może mieć różne mechanizmy, wśród których wymienia się utratę grup funkcyjnych warunkujących toksyczność i zmniejszoną biodostępność. Jednocześnie nie brakuje badań wskazujących na wyższą toksyczność pochodnych mykotoksyn w porównaniu z ich podstawowymi analogami. Jednym z głównych problemów z oceną toksyczności mykotoksyn i współwystępującymi z nimi zmodyfikowanymi formami w żywności jest wysoce prawdopodobna interakcja pomiędzy nimi w środowisku *in vivo*. Może ona prowadzić do zwiększenia toksyczności jej komponentów poprzez wywoływanie efektu synergistycznego. Wykazano także, że część pochodnych mykotoksyn jest absorbowana w jelitach w znacznie większym stopniu w odniesieniu do mykotoksyn, z których powstały.

2.2. Pozostałości środków ochrony roślin

Obecność pestycydów w żywności jest konsekwencją stosowania konwencjonalnych metod ochrony roślin w rolnictwie. Pestycydy są substancjami, które z racji swojej natury mogą stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Obejmują ogromną liczbę substancji chemicznych o zróżnicowanej strukturze i właściwościach fizykochemicznych. Zabiegi agrotechniczne stosowane w ochronie roślin mogą ponadto powodować przedostawanie się substancji aktywnych środków ochrony roślin do gleby i wody.

2.3. Metale ciężkie

Zawartość składników mineralnych, w tym metali ciężkich w ziarnie zbóż, podobnie jak i w innych płodach rolnych jest zależna od szeregu czynników środowiskowych. Czynniki te, to m.in. zasobność gleby w składniki mineralne, odczyn gleby i warunki klimatyczne, a w przypadku kadmu i ołowiu istotny wpływ na ich zawartość może mieć bliskość dróg szybkiego ruchu czy większych aglomeracji miejskich czy zakładów przemysłowych.

Pierwiastki śladowe, w tym również należące do grupy metali ciężkich, występują w sposób naturalny w każdym środowisku w ilościach odpowiadających wartości tzw. tła naturalnego. Rośliny są głównym odbiorcą składników mineralnych z gleby i jednocześnie głównym ich źródłem w żywieniu zwierząt i ludzi.

3. Metodyka badań

3.1. Liczba próbek do badań

W ramach programu badań realizowanego we współpracy z Zakładem Przetwórstwa Zbóż i Piekarnictwa IBPRS-PIB zgromadzono 50 próbek ziarna żyta. Próbkę do badań pochodziły z elewatorów zbożowych i firm zajmujących się przetwórstwem ziarna żyta ze zbiorów z roku 2020. Próbkę pochodziły z różnych rejonów klimatyczno-uprawowych, przyjętych przez Centralny Ośrodek Badania Roślin Uprawnych (COBORU) dla potrzeb oceny odmian w Polsce.

4. Wyniki badań, analiza ryzyka i rekomendacje.

4.1. Zawartość mykotoksyn w ziarnie żyta ze zbiorów 2020 roku

Najczęściej znajdowanymi mykotoksynami w ziarnie żyta były DON. Odsetek próbek pozytywnych w których stwierdzono obecność DON 44% a średnia jego zawartość kształtowała się na poziomie 176 $\mu\text{g}/\text{kg}$ (50 - 654 $\mu\text{g}/\text{kg}$). NIV obecny był w przypadku 10% próbek na średnim poziomie 105 $\mu\text{g}/\text{kg}$ (71 - 96 $\mu\text{g}/\text{kg}$) natomiast sumę toksyn HT-2 i T-2 zidentyfikowano u 12% próbek (średnio 36,3 $\mu\text{g}/\text{kg}$; 3,2-84,3 $\mu\text{g}/\text{kg}$). ZEN wykryto u niewielkiej liczby próbek (6%), a jego średnia zawartość kształtowała się na poziomie 13 $\mu\text{g}/\text{kg}$ (11-17 $\mu\text{g}/\text{kg}$).

Częstość występowania metabolitów toksyn była niższa, niż częstość występowania ich macierzystych toksyn. Dla DON-3G, T-2-3 α -G, HT-2-3 α -G, HT-2-3 β -G odsetek próbek pozytywnych wynosił kolejno 12, 10, 4, i 10%. Również poziom zawartości tych toksyn był niższy. Średnia zawartość DON-3G, T-2-3 α -G, HT-2-3 α -G i HT-2-3 β -G wynosiła kolejno 105 μ g/kg (59-184 μ g/kg); 1,3 μ g/kg (0,4-1,7 μ g/kg); 1,3 μ g/kg (0,6-2,0 μ g/kg); 28,5 μ g/kg (1,6-61,4 μ g/kg). Obecności NIV-3G, T-2-3 β -G, ZEN-14G oraz ZEN-14S powyżej poziomu LOQ nie stwierdzono (tabela 1).

TABELA 1. ZBIORCZE ZESTAWIENIE ZAWARTOŚCI MYKOTOKSYN W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA.

Toksyna	Pozytywnych	Średnia	Mediana	Min	Max	% MAX NDZ
		[μ g/kg]				
DON	44	176	87	50	654	84
DON3G	12	105	84	59	184	
NIV	10	85	88	71	96	
NIV3G	0	-	-	-	-	
T2	12	12,7	12,8	0,5	28,5	
HT-2	10	28,3	33,6	2,7	55,8	
T2+HT2	12	36,3	31,1	3,2	84,3	
T-2-3 α -G	10	1,3	1,7	0,4	1,7	
T-2-3 β -G	0	-	-	-	0	
HT-2-3 α -G	4	1,3	1,3	0,6	2,0	
HT-2-3 β -G	10	28,5	33,8	1,6	61,4	17
ZEN	6	13	13	11	17	
ZEN-14G	-	-	-	-	-	
ZEN-14S	-	-	-	-	-	

W tabeli 2 przedstawiono maksymalne dopuszczalne zawartości w ziarnie żyta w odniesieniu do toksyn Fusarium. W żadnej spośród wszystkich badanych toksyn w ziarnie żyta, przekroczenia dopuszczalnej maksymalnej zawartości nie odnotowano. Odsetek próbek zawierających DON oraz sumę toksyn HT-2 i T-2 na poziomie 0,5*NDZ w obydwu przypadkach wynosił 4%. W przypadku ZEN, jego zawartości były na dużo niższym poziomie niż 0,5*NDZ.

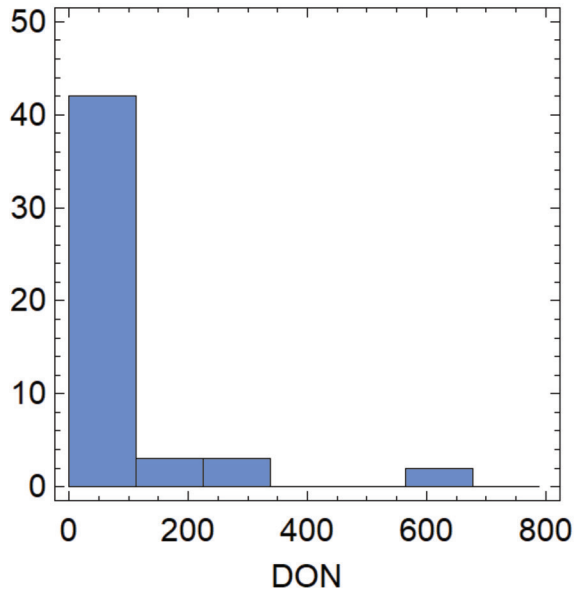
TABELA 2. ZAWARTOŚCI MYKOTOKSYN W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA W STOSUNKU DO KTÓRYCH OKREŚLONO MAKSYMALNE DOPUSZCZALNE ZAWARTOŚCI.

Toksyna	% próbek pozytywnych	NDZ [ug/kg]	% próbek > NDZ	% próbek > 0,5 NDZ	Maksymalny %NDZ
DON	44	1250	0	4	52
T2+HT2	12	100	0	4	84
ZEN	6	100	0	0	17

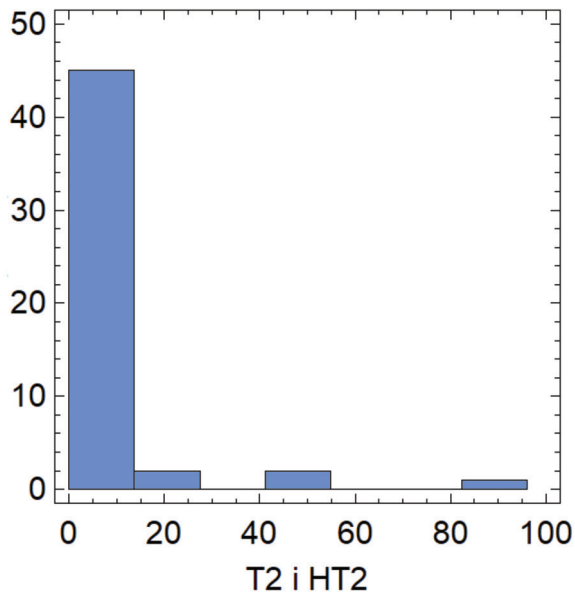
W próbkach żyta w których zawartość badanych toksyn była na poziomie poniżej wartości LOQ, przyjęto założenie że zawartość ta wynosi $0,5 * LOQ$. Tym samym, w przypadku toksyn o relatywnie niskim odsetku próbek powyżej LOQ, średnia zawartość tych toksyn w ziarnie żyta była niższa w porównaniu z zawartością tych toksyn w próbkach pozytywnych (powyżej LOQ) (tabela 1 - 3). Szczegółowy rozkład częstości występowania i stężeń DON, ZEN, HT-2+T-2 w badanym ziarnie żyta, zaprezentowano na rysunku 1 - 3.

TABELA 3 ZBIORCZE ZESTAWIENIE ZAWARTOŚCI MYKOTOKSYN W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA, WYNIKI PRZEDSTAWIONO JAKO ŚRODKOWA GRANICA OZNACZENIA ($<LOQ = 0,5*LOQ$)

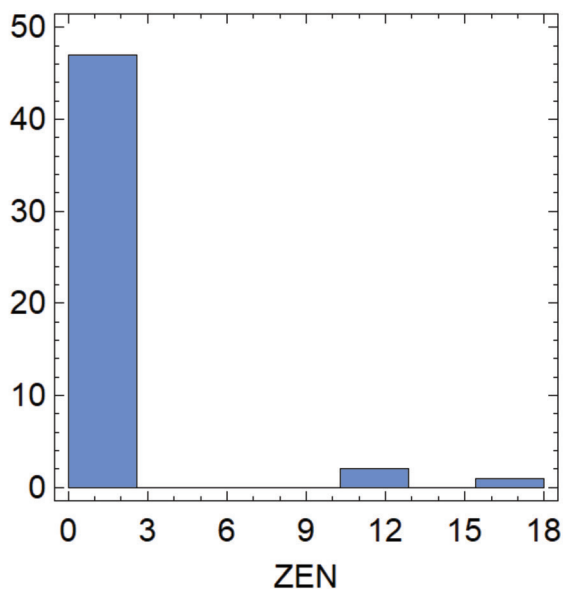
Toksyna	Średnia	Mediana	Min	Max	% MAX NDZ	
	[μg/kg]					
DON	92	25	25	654	62	
DON-3G	35	25	25	184		
NIV	40	35	35	96		
NIV-3G	20	20	20	-		
T2	1,7	0,3	0,3	28,5		
HT-2	3,3	0,5	0,5	55,8		
T2+HT2	5,1	0,8	0,8	84,3		
T-2-3α-G	0,3	0,3	0,2	1,7		
T-2-3β-G	0,2	0,2	0,2	0,2		
HT-2-3α-G	0,3	0,3	0,3	2,0		
HT-2-3β-G	3,1	3,1	0,3	61,4		
ZEN	3	2,5	2,5	17		5
ZEN-14G	2,5	2,5	2,5	2,5		
ZEN-14S	2,5	2,5	2,5	2,5		

RYS 1. Rozkład stężeń deoksynivalenolu w badanych próbkach żyta [$\mu\text{g kg}^{-1}$] (średkowa granica oznaczenia).

RYS 2. Rozkład stężeń sumy HT2 i T2 w badanych próbkach żyta [$\mu\text{g kg}^{-1}$] (średkowa granica oznaczenia).

Rys 3. Rozkład stężeń zearalenonu w badanych próbkach żyta [$\mu\text{g kg}^{-1}$] (średkowa granica oznaczenia).

4.2. Pozostałości pestycydów w ziarnie żyta.

W badanych 50 próbkach ziarna żyta wykonano oznaczenia pozostałości środków ochrony roślin różnych grup chemicznych (patrz wykaz substancji aktywnych). Dodatkowo w 25 badanych próbkach wykonano oznaczenia pozostałości substancji aktywnej herbicydu Roundup – glifosatu (tabela 4).

Na podstawie przeprowadzonych badań wykazano obecność pozostałości w 12% badanych próbek. Większość badanych próbek zawierało pozostałości jednej substancji aktywnej. W jednym z badanych przypadków stwierdzono obecność 5 różnych pozostałości. W jednym z analizowanych przypadków stwierdzono przekroczenie pozostałości badanych pestycydów. Przekroczenie dotyczyło substancji aktywnej sedaksan (składnik m.in. zapraw nasiennych) zarejestrowanej do stosowania w uprawie żyta.

Oznaczone pozostałości pestycydów były generalnie na niskim poziomie oscylujące blisko granicy oznaczalności stosowanej metody wynoszącej $0,01 \text{ mg kg}^{-1}$ (tabela 4 i 5).

TABELA 4. POZOSTAŁOŚCI PESTYCYDÓW W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA.

Substancja	Liczba próbek	Liczba s.a.*	Próbek z pozostałościami [n]	Próbek z pozostałościami [%]	Liczba próbek zawierających 1 s.a.	Liczba próbek zawierających 2 s.a.	Liczba próbek zawierających 3+ s.a.	Liczba próbek z przekroczeniami NDP*	Liczba próbek \geq 0,5 NDP
Pestycydy z wyłączeniem glifosatu	50	8	6	12%	4	1	1	1	1
Glifosat	25	1	6	24%	-	-	-	0	0

Pozostałości glifosatu wykryto w 24 % badanych próbek. Zakres zawartości oscylował od granicy oznaczalności 0,02 – 2,48 mg/kg. W odniesieniu do ustalonej maksymalnej dopuszczalnej pozostałości wynoszącej 10 mg/kg obserwowane zawartości są to wartości niskie.

TABELA 5. SUBSTANCJE AKTYWNE PESTYCYDÓW WYKRYTE W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA.

L.p.	Substancja aktywna	n	Zawartość [mg/kg]		NDP [mg/kg]	Maksymalny NDP
			min	max		
1	pirymifos metylowy	1	0,01	0,01	5	0%
2	tetrakonazol	1	0,02	0,02	0,05	40%
3	DDT/DDE/DDD	3	0,01	0,01	0,05	20%
4	tebukonazol	1	0,01	0,01	0,3	3%
5	epoksykonazol	2	0,01	0,05	0,6	2%
6	karbendazym	1	0,01	0,01	0,1	10%
7	fluksapyroksad	1	0,03	0,03	0,4	8%
9	sedaksan	1	0,01	0,01	0,01	100%
10	glifosat	1	0,02	2,48	10	25%

4.3. Zawartość metali ciężkich w ziarnie żyta ze zbiorów 2020 roku

Uzyskane wyniki zawartości metali ciężkich w próbkach żyta ze zbiorów 2020 roku przedstawiono w sposób zbiorczy w tabeli 6 i 7. W tabeli 8 i 9 przedstawiono dane dotyczące zawartości metali ciężkich w odniesieniu do przyjętych najwyższych dopuszczalnych zawartości.

TABELA 6. ZAKRES ZAWARTOŚCI METALI CIĘŻKICH W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA, DOLNA GRANICA OZNACZENIA.

Pierwiastek	n	Zawartość [mg kg ⁻¹]			
		min	max	mediana	średnia
Ołów	50	0,004	0,104	0,061	0,057
Kadm	50	0,001	0,014	0,005	0,006
Arsen	50	-	-	-	-
Rtęć	50	-	-	-	-

TABELA 7. ZAKRES ZAWARTOŚCI METALI CIĘŻKICH W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA, WYNIKI PRZEDSTAWIONO JAKO ŚRODKOWA GRANICA OZNACZENIA (<LOQ = 0,5*LOQ).

Pierwiastek	n	Zawartość [mg kg ⁻¹]			
		min	max	mediana	średnia
Ołów	50	0,001	0,104	0,058	0,055
Kadm	50	0,001	0,014	0,002	0,003
Arsen	50	-	-	-	-
Rtęć	50	-	-	-	-

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że:

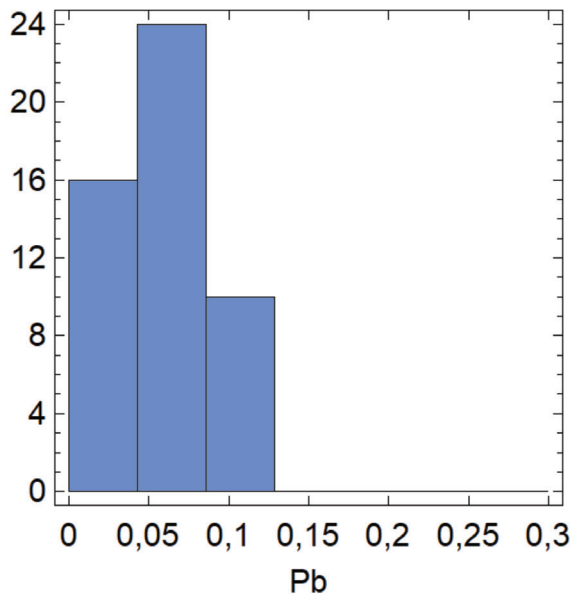
- Zawartość kadmu wahała się w granicach od 1 µg/kg do 14 µg/kg; średnio 6 µg/kg. W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono przekroczenia najwyższej dopuszczalnej zawartości dla kadmu wynoszącej 50 µg/kg.
- Zawartość ołowiu wahała się od 4 µg/kg do 104 µg/kg; średnio 57 µg/kg. W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono przekroczenia najwyższej dopuszczalnej zawartości dla ołowiu, wynoszącej 200 µg/kg.
- W przypadku ołowiu i kadmu stwierdzono przypadki zawartości wynoszące odpowiednio 52 – 28 % dopuszczalnej pozostałości.
- W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono obecności arsenu i rtęci powyżej granicy oznaczalności stosowanych metod.

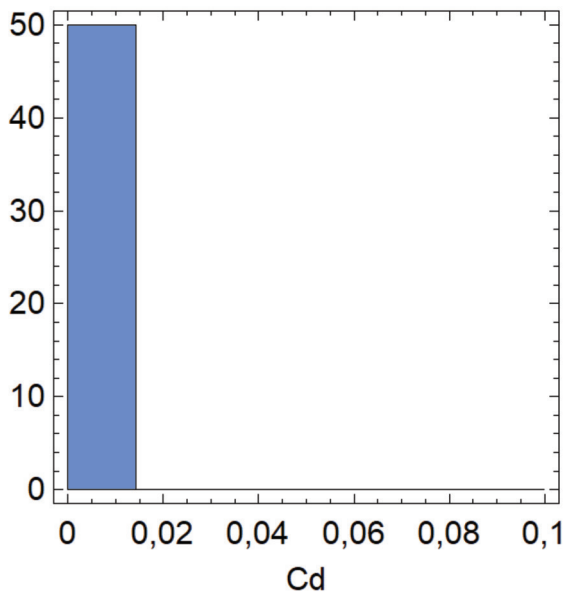
TABELA 8. ZAWARTOŚĆ METALI CIĘŻKICH W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA, DOLNA GRANICA OZNACZENIA.

Pierwiastek	n	Metale ciężkie					
		% próbek > LOQ	NDZ [$\mu\text{g kg}^{-1}$]	próbek \geq NDZ	próbek \geq 0,5 NDZ	próbek \geq 0,25 NDZ	Maksymalny NDZ
Ołów	50	96%	200	0%	4%	60%	52%
Kadm	50	54%	50	0%	0%	4%	28%
Arsen	50	0%	-	-	-	-	-
Rtęć	50	0%	-	-	-	-	-

TABELA 9. ZAWARTOŚĆ METALI CIĘŻKICH W BADANYCH PRÓBKACH ŻYTA, WYNIKI PRZEDSTAWIONO JAKO ŚRODKOWA GRANICA OZNACZENIA ($< \text{LOQ} = 0,5 * \text{LOQ}$).

Pierwiastek	n	Metale ciężkie				
		NDZ [$\mu\text{g kg}^{-1}$]	próbek \geq NDZ	próbek \geq 0,5 NDZ	próbek \geq 0,25 NDZ	Maksymalny NDZ
Ołów	50	200	0%	4%	60%	52%
Kadm	50	50	0%	0%	0%	28%
Arsen	50	-	-	-	-	-
Rtęć	50	-	-	-	-	-

Rys. 4. Rozkład stężeń ołowiu w badanych próbkach żyta [mg/kg].

Rys. 5. Rozkład stężeń ołowiu w badanych próbkach żyta [mg/kg].

5. Podsumowanie

- DON był najczęściej znajdowaną toksyną w próbkach żyta (44%)
- W przypadku żadnej z toksyn regulowanych prawem UE nie stwierdzono przekroczenia NDZ.
- Przekroczenie $0,5 \cdot \text{NDZ}$ stwierdzono tylko w przypadku DON i sumy zawartości toksyn HT-2 i T-2.
- Obecność zmodyfikowanych form DON, NIV, toksyn HT-2 i T-2 w próbkach ziarna zwiększa całkowitą zawartość podstawowych analogów. Im wyższa zawartość toksyn, tym wyższa zawartość ich glukozydów i wyższe ryzyko niedoszacowania zawartości mykotoksyn.
- W badanych próbkach żyta (z wyjątkiem jednego przypadku) nie obserwowano istotnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin zarejestrowanych do stosowania w żyta.
- Mały odsetek próbek zawierał pozostałości glifosatu.
- Badane próbki żyta były generalnie wolne od zanieczyszczenia arsenem i rtęcią.
- Stwierdzane zawartości kadmu i ołowiu są poniżej dopuszczalnych zawartości.

ZAŁĄCZNIK 1. BADANE SUBSTANCJE AKTYWNE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN.

	2,4'-Metoksychlor	Chloroneb	Endryna	Fonofos
	4,4'-Metoxychlor olefin	Chlorotalonil	Endryny Aldehyd	Foramsulfuron
A	Abamektyna	Chlorpiryfos-etylowy	Endryny Keton	Forat
	Acekwinocyl	Chlorpiryfos-metylowy	Epoksykonazol	Fosalon
	Acetamipryd	Chlorprofam	Esfenvalerat	Fosamidon
	Akrynatryna	Chlorsulfuron	Etakonazol	Fosmet
	Aldryna	Cyflumetofen	Ethofumesat	Fostiazat
	Alletryna	Cyflutryna	Etion	Fuberidazol
	Ametokradyna	Cyjanotraniliprol	Etirimol	H Haloksypof-metylu
	Amisulbrom	Cyjazofamid	Etofenproks	HCH, Alfa
	Antrachinon	Cymoksanil	Etoksazol	HCH, Beta
	Atrazyna	Cypermetryna	Etrimfos	HCH, delta
	Azadyrachtyna A	Cyprodinil	F Famoksadon	HCH, gamma
	Azoksystrobina	Cyprokonazol	Fenamidon	Heksachlorobenzen-HCB
B	Beflubutamid	D DDD p,p`	Fenarimol	Heksakonazol
	Bensulfuron metylu	DDD, o,p`	Fenbukonazol	Heksytiazoks
	Bentazon	DDE o,p`	Fenheksamid	Heptachlor
	Bentiowalikarb izopropy- lowy	DDE p,p`	Fenitrotion	Heptachlor epoksyd
	Benzowindiflupyr	DDT o,p`	Fenmedifam	Hymeksazol
	Benzyloadenina	DDT p,p`	Fenoksaprop-etylu	I Imazalil
	Benzyloamino puryna	Deltametryna	Fenotryna	Imazamoks
	Bifenoks	Desmedifam	Fenpropidyna	Imidaklopyrid
	Bifentryna	Diazynon	Fenpropimorf	Indoksakarb
	Biksafen	Dichlofluaniid	Fenpyroksymat	Ipkonazol
	Bitertanol	Dichloro-benzofenon, 4, 4`	Fenson	Iprodion
	Boskalid (Nikobifen)	Dichlorwos (DDVP)	Fenvalerat	Isoproturon
	Bromoksynil	Dieldryna	Fipronil	Izodrin
	Bromopropylat	Difenokonazol	Flonikamid	Izoksafutol
	Bromukonazol	Difenylamina	Florasulam	Izopyrazam
	Bupirymat	Diflubenzuron	Fluazifop-P-butylu	J Jodosulfuron-metylu
	Butotlenek piperonylu	Diflufenikan	Fluazinam	K Kaptan
C	Chinoklamina	Diklobutrazol	Fluchinkonzol	Karbendazym
	Chinoksyfen	Dimetachlor	Flucytrynat	Karboksyna
	Chinomerak	Dimetenamid_p	Fludioksonil	Karfentrazon-etylu
	Chizalofop-p-etylu	Dimetoat	Flufenacet	Kletodym
	Chizalofop-p-tefurylu	Dimetomorf	Fluksapyroksad	Klofentezyna
	Chlomazon	Dimoksyfytrobina	Fluoksastrobina	Klopyralid
	Chlorantraniliprol	Dinikonazol	Flupiradifuron	Klotianidyna
	Chlorbensid	Disulfoton	Flupyrsulfuron-metylu	Krezoksym-metylu
	Chlordan alfcis	Dodyna	Flurochloridon	Kwintozen
	Chlordane gammtrans	E Eamektyna	Fluroksypyr meptylu	L Laktofen
	Chlorfenson	Endosulfan alfa	Flusilazol	Lambdcyhalotryna
	Chlorfenwinfos	Endosulfan beta	Flutolanil	Lenacil
	Chloridazon	Endosulfan eter	Flutriafol	Linuron
		Endosulfan siarczan	Folpet	M Malation

ZAŁĄCZNIK 1 CD. BADANE SUBSTANCJE AKTYWNE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN.

Mandipropamid	Permetryna	Tebukonazol
Mefentriflukonazol	Pertan (Etylan)	Teflutryna
Mekarbam	Petoksamid	Tembotrion
Mepanipiryum	Picoksystrobina	Tepraloksydym
Metabromuron	Pikolinafen	Tepraloksydym
Metalaksyl	Pimetrozyna	Terbutylazyna
Metamidofos	Pinoksaden	Tetradifon
Metamitron	Pirydat	Tetrakonazol
Metazachlor	Pirymetanil	Tetrametryna
Metazachlor	Pirimifos-metylowy	Tiabendazol
Metiokarb	Pirimikarb	Tiaklopyrd
Metkonazol	Piryproksyfen	Tiametoksam
Metoksychlor A	Prochloraz	Tienkarbendazon metylu
Metoksifenozyd	Procymidon	Tifensulfuron-metylu
Metrafenon	Prometryna	Tiofanat_metylu
Metrafenon	Propachizafop	Tolilfluaniid
Metrybuzynq	Propachlor	Translutryna
Metsulfuron_metylu	Propamokarb	Triadimenol
Metydation	Propargit	Triazofos
Mewinfos	Propikonazol	Tribenuron_metylu
Mezosulfuron_metylu	Propoksur	Trichlopyr
Mezotrion	Propoksykarbazon	Trifloksystrobina
Milbamektyna A3	Propoksykarbazon sodu	Triflumizol
Milbamektyna A4	Propyzamid	Trifluralina
Mireks	Prosulfokarb	Triflulsulfuron_metylu
Myklobutanil	Protiokonazol	Trineksapak-ethylu
N Napropamid	Pyraflufen etylu	Tritikonazol
Nicosulfuron	Pyraklostrobina	W Walifenalat
Nonachlor-cis	Pyridaben	Winklozolina
Nonachlor-trans	Pyriofenon	Z Zoksamid
Nuarimol	Pyroksulam	
O Oksadiksyl	R Resmetryna	
Oksamyl	Rimsulfuron	
Oksyfluorfen	S Sedaksan	
P Paklobutrazol	Spinetoram A	
Paration (etylowy)	Spinetoram B	
Paration-metylowy	Spinosad_A	
Pencykuron	Spinosad_D	
Pendimetalina	Spirodiklofen	
Penflufen	Spiroksamina	
Penkonazol	Spirotetramat	
Penoksulam	Sulkotriion	
Pentachloroanisol	Symazyna	
Pentachlorobenzen	T Tau-fluwalinat	
Pentachlorotioanisol	Tebufenpyrad	

**INSTYTUT BIOTECHNOLOGII
PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO
im. prof. Wacława Dąbrowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

**ZAKŁAD BEZPIECZEŃSTWA
I ANALIZY CHEMICZNEJ ŻYWNOSCI**

RAKOWIECKA 36
02-532 WARSZAWA
T: +48 22 606 38 97
za@ibprs.pl